

Advies: Begrotingswijziging Veilig Thuis 2020 aan PAO d.d. 2 oktober 2019

Door: Werkgroep HGKM met transitie manager Jeugd

De ambtenaren Jeugd en de werkgroep hgkm adviseren voor de korte termijn om:

- 1. Niet akkoord te gaan met de ingediende begrotingswijziging 2020 (€681.385):
We stellen een overbruggingsfinanciering 2020 voor van € 300.000 om de meest noodzakelijke oplossingen te financieren. Veilig Thuis put dit bedrag uit de algemene reserve GGD (€ 655.548).**

OF

We stellen een overbruggingsfinanciering 2020 voor van € 300.000 om de meest noodzakelijke oplossingen te financieren. Veilig Thuis put een bedrag van € 150.000 uit de algemene reserve GGD en de 13 gemeenten financieren de andere € 150.000.

2. Veilig Thuis verzoeken in 2020 zo maximaal mogelijk in te zetten op het zicht op veiligheid met de beschikbare middelen.
3. De GGD toestemming te geven deze middelen in te zetten in 2020 voor uitvoerende medewerkers Veilig thuis met de opdracht een risico profiel op te maken bij het aanvullen van vaste dienstverbanden. Dit om zicht te krijgen op de risico's en structurele verplichtingen waar mogelijk niet aan kan worden voldaan in 2021 en verder.
4. Er bij Veilig Thuis op aansturen om voor de specialistische deskundigheid (zoals gedragsdeskundige en vertrouwensartsen) samen te werken met GI's.
5. Veilig Thuis vragen kritisch te kijken naar de mogelijkheden voor het inzetten van bekwame MBO'ers voor werkzaamheden waarvan VT op grond van de verantwoorde werktoedeling en het afwegingskader heeft geconcludeerd dat geen sprake is van werkzaamheden waarvoor een SKJ/ BIG geregistreerde professional moet worden ingezet. Een jurist van het ministerie van J&V heeft de mogelijkheden hiervoor voor ons uitgezocht.
6. Veilig Thuis kijkt kritisch naar werkprocessen, intern en in de samenwerking met zorgpartners en lokale toegang, vanuit efficiency, effectiviteit en kostenbewustzijn.
7. Een brandbrief namens de Zeeuwse gemeenten te sturen aan minister de Jonge (VWS) om de motie van Zuid-Limburg en de brieven van de gemeenten Zuid-Limburg en Gelderland-midden kracht bij te zetten en specifieke aandacht te vragen voor de situatie in Zeeland.
8. Met een vertegenwoordiging van wethouders en ambtenaren in gesprek te gaan met de inspecties om aandacht te vragen voor de uitzonderlijke druk die momenteel op Veilig Thuis ligt als gevolg van de nieuwe Wet Meldcode. En dat voldoen aan de wettelijke taken met de beschikbare middelen niet afdoende haalbaar is.
9. Onderzoeken of er in het kader van jeugd financiële middelen van het ministerie van J&V vrijgemaakt kunnen worden.

10. Het jaar 2020 gebruiken om de besluitvorming over structurele financiering voor te bereiden op basis van:
- De actuele ontwikkeling van het aantal meldingen en adviesvragen (zet de stijging door of stabiliseert het?)
  - De uitkomsten van de lobby VNG richting het Rijk voor aanvullende financiering (mei-circulaire 2020)
  - De uitkomsten van de onderzoeken van Montfoort mb.t de gewenste governance op basis van preventieve jeugdbescherming en de adviezen op basis van Vaart in Veiligheid (verkorten veiligheidsketen) , deze worden verwacht in mei 2020.
  - De opbrengsten uit verbeteren van samenwerking tussen zorgpartners, lokale zorg en Veilig Thuis.

Argumenten

- 1) In het voorstel van de GGD wordt rekening gehouden met een verdere stijging van het aantal meldingen en adviesvragen. We weten echter nog niet of het aantal meldingen en adviesvragen in gelijke mate blijft stijgen. Het kan ook stabiliseren of zelfs dalen.
- 2) Aan de DU-VO worden sinds 2018 al extra middelen toegevoegd voor de radarfunctie/extra taken Veilig Thuis vanwege de aangescherpte Wet Meldcode. Voor 2020 betreft dit een extra bijdrage voor Veilig Thuis van € 628.225. Vanaf 2021 wordt dit budget vanuit de DU-VO voor de radarfunctie Veilig Thuis structureel € 717.440,--. De voorgestelde begrotingswijziging 2020 houdt hier rekening mee.
- 3) Voor de langere termijn moet rekening gehouden worden met diverse factoren die nog van invloed kunnen zijn op de benodigde capaciteit van Veilig Thuis om te voldoen aan de wettelijke taken. Dit betreft:
  - a) De activiteiten die in Zeeland gaande zijn in het kader van de Transformatieagenda Jeugd en het uitvoeringsprogramma Voor een Toekomst zonder geweld t.b.v. verbeteringen in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.
  - b) Landelijke ontwikkelingen:
    - Op 5 juni jl. is in de Algemene Ledenvergadering van de VNG een motie van de 16 gemeenten van Zuid-Limburg aangenomen. De motie (zie bijlage) is gericht op extra Rijksmiddelen voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling door Veilig Thuis als gevolg van de aanscherping van de Wet meldcode en toename van de werkzaamheden in het kader van het nieuwe Handelingsprotocol Veilig Thuis.
    - De gemeenten Zuid-Limburg en Gelderland-midden hebben al een brandbrief gestuurd naar minister de Jonge. Zeeland schrijft ook een brief naar het ministerie.
    - De VNG voert momenteel een landelijke analyse uit naar de effecten van de nieuwe taken van de Veilig Thuis organisaties en de duiding daarvan. Bij deze analyse worden alle 26 Veilig Thuis organisaties betrokken. De uitkomsten worden december dit jaar verwacht en worden meegenomen in het gesprek tussen VNG en Rijk over aanvullende financiering.

Risico's/kanttekeningen

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de taken van Veilig Thuis ligt op grond van de Wmo 2015 bij de gemeenten. Met de huidige beschikbare middelen is het voor gemeenten echter de vraag of het mogelijk is om deze verantwoordelijkheid structureel waar te maken, te meer omdat die verantwoordelijkheid niet alleen betrekking heeft op Veilig Thuis, maar op de brede aanpak van huiselijk

geweld en kindermishandeling. We verzoeken Veilig Thuis in het overbruggingsjaar 2020 zo maximaal mogelijk in te zetten op het zicht op veiligheid.

Als Veilig Thuis nieuwe medewerkers aan trekt (SKJ geregistreerd) geeft dat waarschijnlijk problemen op de arbeidsmarkt bij andere zorgpartners.

Toelichting op standpunt GGD

GGD Zeeland stelt een incidentele begrotingswijziging voor 2019 en een structurele begrotingswijziging per 2020 voor ten behoeve van de uitbreiding van de formatie voor Veilig Thuis.

Het AB GGD heeft voor 2019 al ingestemd met het beschikbaar stellen van de bestemmingsreserve van Veilig Thuis zijnde € 124.000,-. T.a.v. het voorstel om vanaf 2020 structureel een bedrag van € 681.385,60 beschikbaar te stellen dient het AB nog een besluit te nemen. Dit bedrag is verlaagd tov het eerste verzoek (€ 811.333) als gevolg van overleg tussen begeleidingscommissie GGD, PAO, werkgroep HGKM. De 20% overhead is op het niveau van de originele begroting 2019 berekend en niet op de verhoogde begrotingswijziging 2020.

Reden van de voorgestelde begrotingswijziging is de stijging van het aantal meldingen en adviesvragen bij Veilig Thuis als gevolg van de vernieuwde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Op basis van een landelijke impactanalyse was rekening gehouden met een stijging van 7% (het midden-scenario). Voor deze verwachte stijging zijn middelen aan de DU-VO toegevoegd voor Veilig Thuis die volledig aan de GGD worden verstrekt ten behoeve van Veilig Thuis Zeeland. In de eerste helft van 2019 is er echter een stijging te zien van ca. 80% meer meldingen. Zonder de her-meldingen, die Veilig Thuis per 1 januari 2019 ook registreert, gaat het om een stijging van ca. 40%, rechtstreeks gevolg van de aanscherping Meldcode. In het voorstel van de GGD wordt dit nader toegelicht.

Zeeland is niet de enige regio waar sprake is van een hogere stijging dan verwacht, maar in Zeeland is het wel extreem. De analyse van de GGD laat zien dat dit in ieder geval voor een deel te maken heeft met de verschillende startposities van regio's. In Zeeland werd tot vorig jaar relatief weinig gemeld per 10.000 inwoners (onder het landelijke gemiddelde). In andere regio's, bijvoorbeeld Rotterdam-Rijnmond, is al eerder een inhaalslag gemaakt. Voor Zeeland lijkt deze inhaalslag nu als gevolg van de nieuwe Wet Meldcode te hebben plaatsgevonden.

De GGD heeft Q-consult de bedrijfsvoering laten onderzoeken. Uit de onafhankelijke formatieberekening door Q-consult blijkt dat Veilig Thuis Zeeland de taken al grotendeels efficiënt uitvoert. In de begrotingswijziging is rekening gehouden met een kleine efficiency-slag.

Verder is het voorstel voor de structurele begrotingswijziging gebaseerd op:

- de verwachting dat de stijging van het aantal meldingen en adviesvragen aanhoudt de komende jaren;
- dat de aanvullende financiering per definitie via de 13 Zeeuwse gemeenten geregeld moet worden. Hierbij is geen rekening gehouden met mogelijke extra financiering vanuit het Rijk.

Visie op voorgestelde oplossingsrichtingen

Door Werkgroep HGKM, transformatiemanager Jeugd, ambtenaren PAO en begeleidingscie GGD

Binnen de huidige opgestelde begrotingswijziging vanuit de GGD hebben we geconstateerd dat de voorgestelde oplossingsrichting te eenzijdig is benaderd vanuit de bedrijfsvoering Veilig Thuis. We

erkennen zeker de toename van het werk door de aanscherping meldcode. Maar de mate waarin de extra kosten een op een direct gefinancierd moeten worden is afhankelijk van de uitkomsten en de mogelijkheden die onderzoek biedt. Pas dan kan een gefundeerd standpunt ingenomen worden.

Bij de gekozen oplossingsrichting is onvoldoende rekening gehouden met alle lopende ontwikkelingen (sociaal domein) die direct gerelateerd zijn aan de wettelijke taken van Veilig Thuis. Namelijk: de uitkomsten van de pilot Vaart in veiligheid, visie op preventieve jeugdbescherming, de verbeteringen in de aanpak van huiselijk geweld in het kader van het programma Geweld hoort nergens thuis en de lobby van de VNG richting het ministerie VWS en het Rijk en eventueel extra financiële middelen.

Vanuit de werkgroep HG & KM en de ambtenaren jeugd is mede daarom, in afstemming met de Programmamanager Jeugd als ambtelijke opdrachtgever voor “Vaart in Veiligheid” en de Visie op preventieve jeugdbescherming het voorstel geopperd een ambtelijk advies aan het AB van de GGD aan te bieden. Dit ook omdat de uitbreiding van formatie zeker van invloed zal zijn op de arbeidsmarkt in Zeeland. Uitbreiding van de formatie zal weer ten koste (kunnen) gaan van de andere partners in de veiligheidsketen (zoals de GI's en de Raad voor de Kinderbescherming).

In dit voorstel wordt rekening gehouden met onderstaande ontwikkelingen: In het kader van de Transformatieagenda Jeugd en de Regiovisie ‘Voor een toekomst zonder geweld’ wordt op verschillende manieren ingezet op verbetering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en het terugdringen van wachttijden. Meer capaciteit bij Veilig Thuis (doet alleen onderzoek, verleent geen hulp) lost daarmee niet per definitie de knelpunten op. Alleen investeren in Veilig Thuis biedt onvoldoende perspectief om huiselijk geweld en kindermishandeling goed aan te pakken. Een melding bij Veilig Thuis is vaak pas het begin en heeft ook gevolgen voor de workload bij professionals van de ketenpartners op lokaal en (sub)regionaal niveau. Of Veilig Thuis in staat is om de wettelijke taken uit te voeren hangt daarom mede af van de deskundigheid en capaciteit bij andere organisaties en de mate waarin efficiënt wordt samengewerkt. Wij verwachten in het bijzonder op termijn effect van de volgende lopende activiteiten:

- Het project ‘Een gezamenlijke basis voor veiligheid’ t.b.v. het duurzaam versterken van de deskundigheid t.b.v. systeemgericht en oplossingsgericht werken conform de uitgangspunten van de Signs of Safety en Signs of Welbeing methodiek (onderdeel van de regiovisie);
- De visie op preventieve jeugdbescherming en het daaraan gelieerde advies m.b.t de governance van Intervence. (advies gereed in februari 2020);
- de uitwerking van een vorm van ‘hoofdaanemerschap’ van een van de in Zeeland werkende GI's, waardoor de veiligheidsketen naar de Rechtbank efficiënter wordt ingericht. Dit advies is onderdeel van de pilot Vaart in Veiligheid (verkortings van de veiligheidsketen Veilig Thuis – GI – Raad voor de Kinderbescherming) en wordt in mei 2020 opgeleverd.
- Inzet van gemeenten t.b.v. kwaliteit van de lokale zorgstructuren op basis van het landelijke kwaliteitskader dat binnenkort beschikbaar komt;
- De opbrengsten uit verbeteren van samenwerking tussen zorgpartners, lokale zorg en Veilig Thuis. Veilig Thuis stelt als bezuiniging voor om de ondersteuning op locatie te schrappen. Terwijl deze door de lokale zorg en de Inspectie als zeer waardevol gezien wordt.

Vervolgstappen:

1. Uitvoering van de besluiten 1 t/m 6 door GGD Zeeland
2. Besluitpunt 7: Vaststellen van een brandbrief in het CZW van 17 december. De ambtelijke werkgroep hg&km bereid dit voor.

3. Besluitpunt 8: In november een gesprek plannen met de inspecties met bestuurlijke vertegenwoordiging per subregio en ambtelijke vertegenwoordiging vanuit de wg hgkm
4. Besluitpunt 9: ambtelijke werkgroep hgkm i.s.m. transformatieoverleg Jeugd.
5. Besluitpunt 10: ambtelijke werkgroep hgkm i.s.m. transformatieoverleg Jeugd en in afstemming met Veilig Thuis.

Wie gaat dat doen?

Oplevering, met tussenstappen, 3^e kw 2020

- Bestuurlijk: 3 bestuurders AB/GGD 1 per regio
- Bestuurlijk platform: college van zorg en welzijn
- Besluit: colleges gemeenten
- Voorbereiding ambtelijk: vertegenwoordiging: PAO, Begeleidingscommissie, Werkgroep Huiselijk Geweld
- Met inbreng van o.a. voorzitter Transformatieoverleg Jeugd; vertegenwoordigers zorgketen